

L'APARADOR

Vicenç PAGÈS JORDÀ

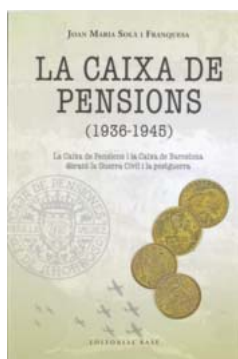
Memòria vintage.

De l'home a la Lluna a Pulp Fiction

Barcelona: Empúries, 2020, 400 p., 21,50 €

Quan els humans aconseguim contacte amb els extraterrestres, i els nostres veïns intergalàctics es posin a estudiar la societat terrenal, faran bé d'agafar l'animat *collage* lexicocultural que ens presenta Vicenç Pagès Jordà (Figueres, 1963) amb *Memòria vintage. De l'home a la Lluna a Pulp Fiction*. L'autor torna a les primeres tres dècades de la seva vida per rescatar mots i personatges de les pàgines lleugerament esgrogueïdes de la història recent. A partir d'aquestes entrades,

elabora un diccionari extensivament anotat però mai feixuc, arrodonit amb il·lustracions de Miguel Bustos i citacions de figures tan variades com Grace Paley, Pere Quart i Lou Reed. En un present en què la velocitat d'Internet ens permet de construir i refer la nostra memòria col·lectiva a cada instant, l'obra de Pagès Jordà és un homenatge reconfortantment sòlid, una memòria micro-còsmica d'un món que cada cop s'expandida més cap a noves fronteres, un llibre intensament personal però alhora proper. Certament, podria ser la *We Didn't Start the Fire* que Billy Joel hauria escrit, si el cèlebre cantant hagués disposat de més de quatre minuts per crear el seu himne.

Joan Maria SOLÀ

La Caixa de Pensions (1936-1945)

Barcelona: Editorial Base, 2019, 256 p., 17 €

En el seu estudi, *La Caixa de Pensions (1936-1945)*, l'economista Joan Maria Solà (Barcelona, 1940) retrata una institució ben diferent al banc multinacional que avui destaca a l'horitzó de la zona alta de Barcelona. Solà, economista que ha treballat durant quaranta anys a la mateixa entitat que investiga, aprofita els resultats d'un extens repàs d'arxiu per perfilar una Caixa sota la direcció del jurista Josep Maria Boix. Durant la guerra, la Caixa enviava suport econòmic a les tropes republicanes que

defensaven Madrid, i el seu cos de treballadors estava afiliat a la UGT. Aquest vincle polític va suposar sotracos importants per a l'entitat després de la guerra: Boix, per exemple, va ser sotmès a un consell de guerra, i la institució va perdre la gestió de l'Assegurança Social Obligatòria, una de les seves ales socials. A banda de l'èmfasi en el període bèl·lic, Solà informa sobre les diverses entitats socials que la Caixa va impulsar en els anys de preguerra, segons les indicacions del seu fundador, Francesc Moragas. D'aquesta manera, ensenya com l'actuació de les entitats financeres d'un país acaba sent influïda per l'organització politico-econòmica estatal.

Arundhati Roy

Mi corazón sedicioso. Ensayos reunidos

Barcelona: Anagrama, 2020, 400 p., 24,90 €

Des que va arribar a la fama amb la seva novel·la *El déu de les coses petites* (1997), l'autora Arundhati Roy (Shillong, Índia, 1961) ha fet servir la ploma i la veu per assegurar que l'escriptura i la política són elements indestriables: «L'escriptor existeix per ser impopular. L'escriptor existeix per dir "us denuncio encara que no estigui amb la majoria"», va explicar el 2018. Durant les últimes dues dècades, ha publicat diversos assajos que critiquen els estralls del neoimperialisme occidental, la fragilitat de la demo-

cràcia i les desigualtats de la societat índia. *Mi corazón sedicioso* és un recull d'aquestes peces, escrites amb un llenguatge poderós i punyent sobre temes que exigeixen una reacció visceral per part del lector («¡Ojalá, ojalá, la guerra nuclear fuera tan solo una guerra más! ¡Ojalá tuviera que ver con las cosas de siempre: naciones y territorios, dioses e historias!» diu, a *El fin de la imaginación*). El títol de la col·lecció, juntament amb l'esbò de l'autora, amb una mà reposant sobre el pit, que apareix a la coberta, ens recorda que fins i tot la més mesurada anàlisi mai no pot divorciar-se del tot de l'ànima.